

Jaunās darba organizācijas formas un citi darba vides izaicinājumi

Linda Matisāne

Valsts darba inspekcijas Sadarbības un attīstības nodaļas vadītāja

linda.matisane@vdi.gov.lv

- Jaunās darba organizācijas formas:
  - specializācija
  - mikrouzņēmumi
  - attālinātais darbs
- Novecojoši darbinieki

*UZŅĒMUMU SPECIALIZĀCIJA,
MIKROUZŅĒMUMI*

UN

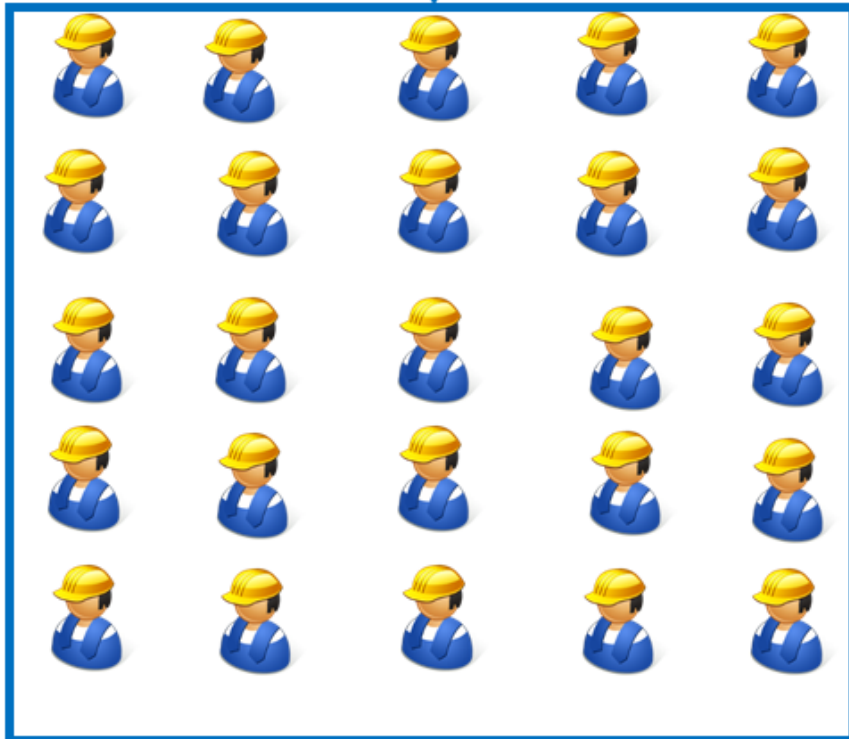
DARBA AIZSARDZĪBA

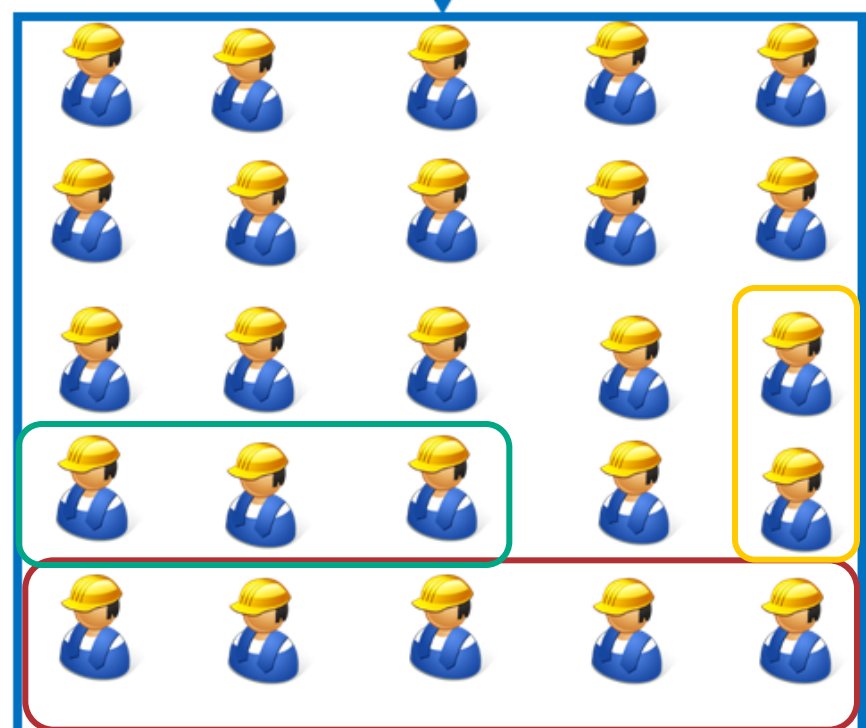
VALSTS DARBA INSPEKCIJA

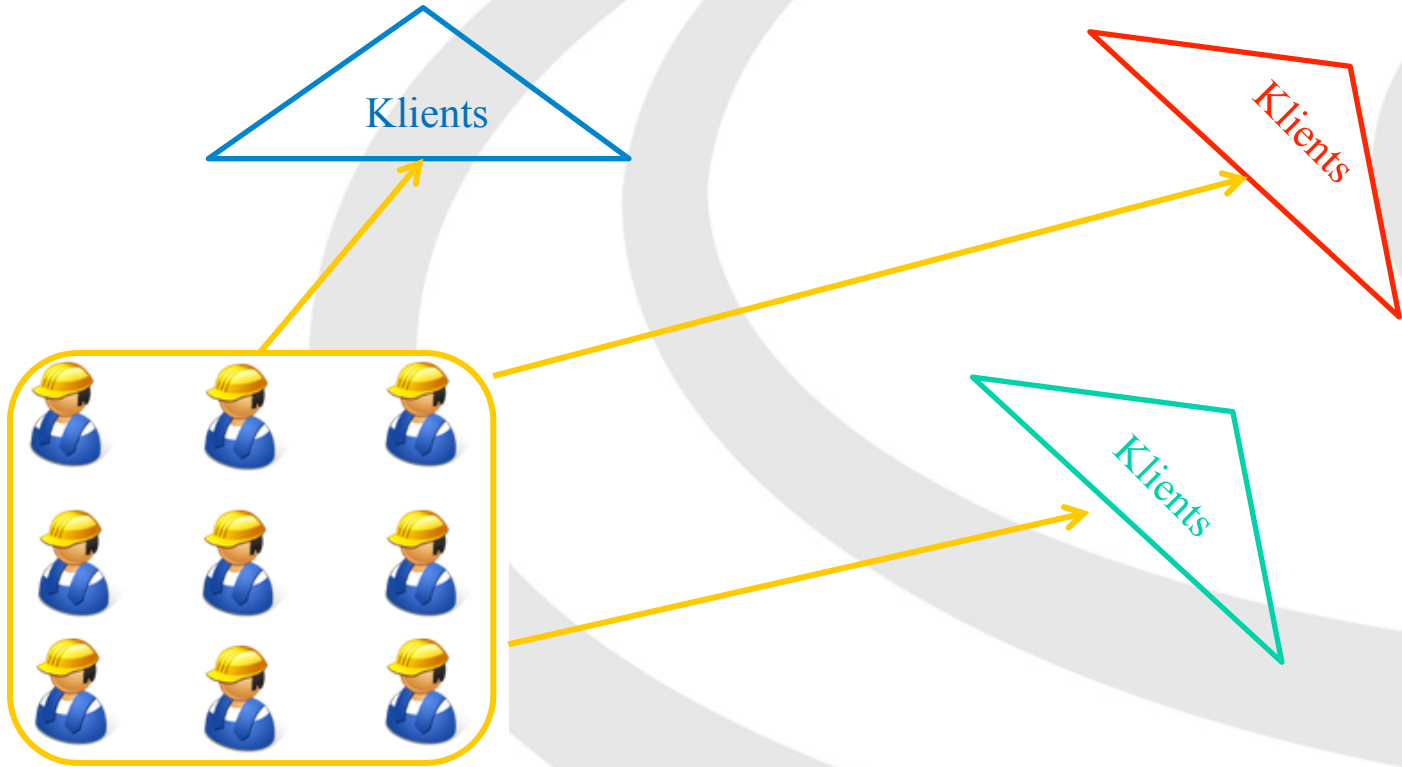
Uzņēmumu specializācija

Darba devējs

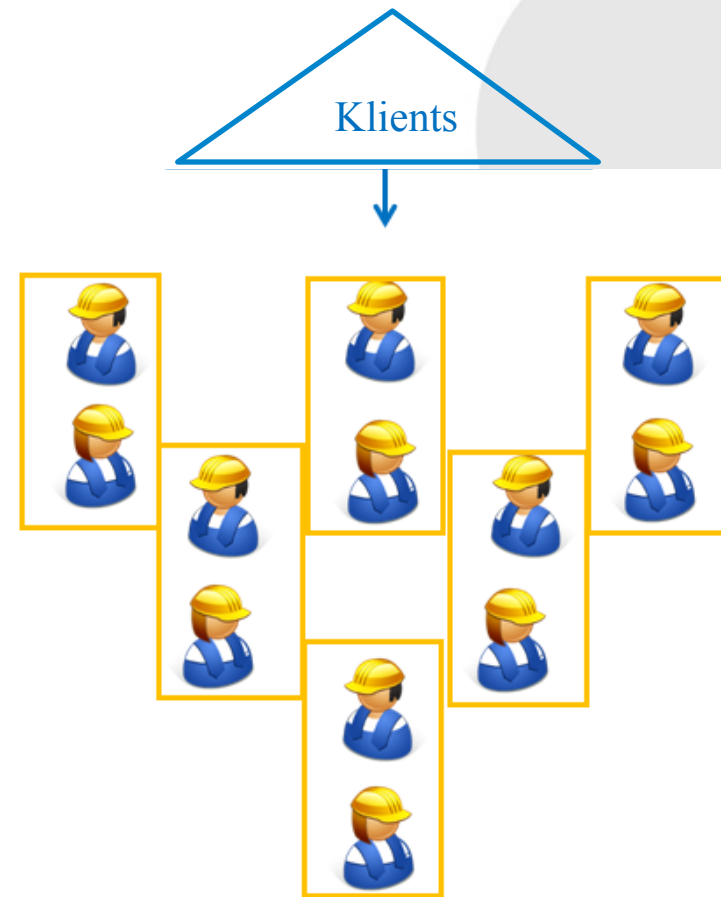
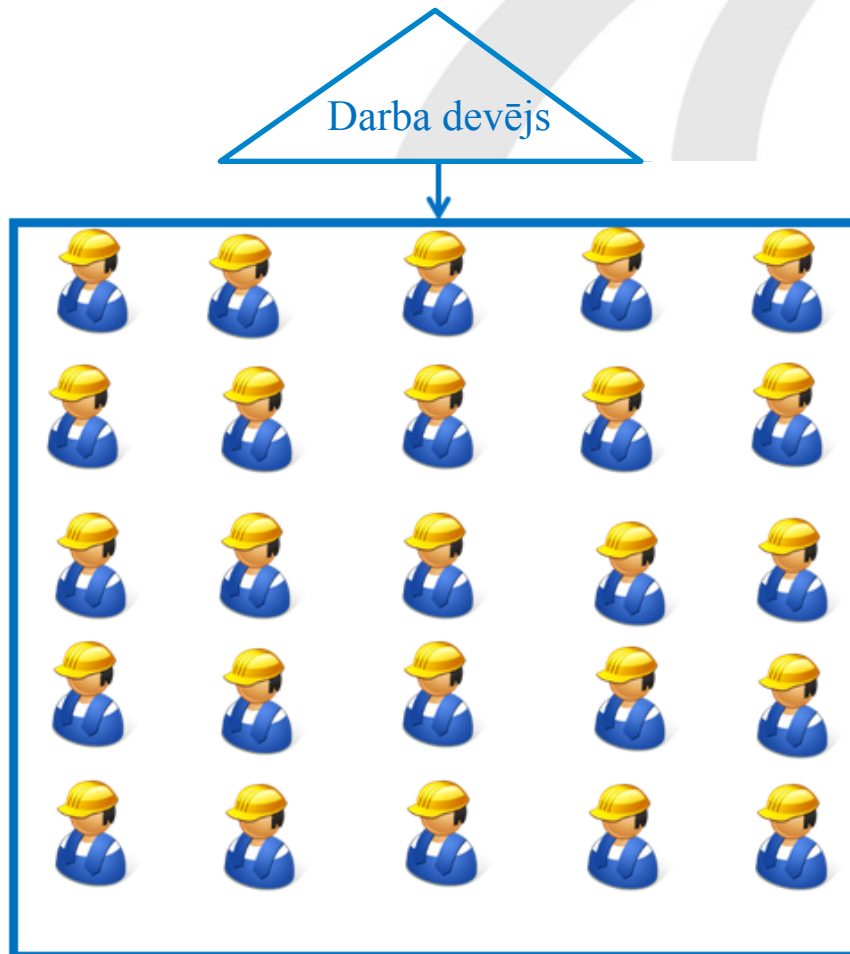

Darba devējs

Mikrouzņēmumi un darba aizsardzība

- Darba aizsardzības likums un tam pakārtotie normatīvie akti:

darbs **mikrouzņēmumos nav** izņēmums –
darba devējam jāievēro **visas** tās pašas
prasības, kas gadījumos, ja darbinieks strādā
«parastā» uzņēmumā

Santehniķis ieradās objektā, lai veiktu siltumtīkla remontdarbus – ūdens padeves caurules montāžu betona maisīšanas ceļam. Santehniķis kopā ar atslēdznieku veica cauruļvadu mērīšanu 6 m augstumā. Darba vietai nebija ne aizsargnožogojuma, ne cita drošības aprīkojuma, kas mazinātu vai novērstu kritiena risku. Santehniķis nelietoja aizsargķiveri vai citus individuālos aizsardzības līdzekļus. Santehniķis palūdz atslēdzniekam sagriezt cauruli vajadzīgajā izmērā uz lentzāģa. Lentzāģis atradās armatūras ceļā. Atslēdznieks paņēma cauruli un kāpa lejā pa pieslietajām kāpnēm, nokāpis līdz pusei sadzirdēja troksni, pagriezās un ieraudzīja, ka santehniķis krīt no augšas kopā ar kāpnēm. No gūtajām traumām santehniķis slimnīcā nomira.

Bojāgājušā darba stāžs – 2 gadi

Cēloņi:

- ✓ trūkst drošības aprīkojums
- ✓ neapmierinoša darbinieku apmācība/ instruēšana
- ✓ trūkumi darba vides iekšējā uzraudzībā
- ✓ nav lietoti individuālie aizsardzības līdzekļi

Santehniķis strādāja mikrouzņēmumā, kurā bija 2 darbinieki (bojā gājušais un viņa sieva)

ATTĀLINĀTS DARBS / TELEDARBS

UN

DARBA AIZSARDZĪBA

VALSTS DARBA INSPEKCIJA

- Darba aizsardzības likums un tam pakārtotie normatīvie akti:

attālināts darbs nav izņēmums – darba devējam jāievēro **visas** tās pašas prasības, kas gadījumos, ja darbinieks strādā uzņēmuma telpās

Pamat nolīgums par teledarbu

- Noslēgts 2001.gada 20.septembrī
- Starp:
  - Eiropas Arodbiedrību konfederāciju
  - Eiropas Profesionālo un darba devēju apvienību savienību
  - Eiropas Amatnieku un mazo un vidējo uzņēmumu apvienību
  - Eiropas centrs uzņēmumiem ar valsts kapitāla daļu

8. DROŠĪBA UN VESELĪBA DARBĀ

Darba devējs ir atbildīgs par teledarbinieka drošību un veselību darbā atbilstoši direktīvai 89/391/EEK, no tās izrietošajām individuālajām direktīvām, attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem un koplīgumiem.

Darba devējs informē teledarbinieku par uzņēmuma darba drošības un veselības aizsardzības noteikumiem, īpaši par prasībām darbam ar displejiem. Teledarbinieks pienācīgi ievēro šos noteikumus.

Lai pārliecinātos par pareizu darba drošības un veselības aizsardzības noteikumu ievērošanu, darba devējam, darbinieku pārstāvjiem un/vai atbildīgajām valsts iestādēm valsts normatīvajos aktos un koplīgumos noteiktajos gadījumos ir nodrošināta piekļuve teledarba veikšanas vietai. Ja teledarbinieks strādā mājās, par apmeklējumu ir iepriekš jāpaziņo un jāsaņem teledarbinieka piekrišana. Teledarbiniekam ir tiesības pieprasīt pārbaudes vizītes.

7. APRĪKOJUMS

Visi jautājumi par darba aprīkojumu, atbildību un izmaksu segšanu skaidri jāatrunā pirms teledarba uzsākšanas.

Parasti darba devējs ir atbildīgs par regulāram teledarbam vajadzīgā aprīkojuma nodrošināšanu, uzstādīšanu un uzturēšanu, izņemot gadījumus, kad teledarbinieks izmanto savu aprīkojumu.

Ja teledarbu veic regulāri, darba devējs kompensē vai sedz ar darbu tieši saistītas izmaksas, īpaši sakaru izmaksas.

Darba devējs nodrošina teledarbiniekam atbilstošu tehnisko atbalstu.

Darba devējs saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem un koplīgumiem nes atbildību par izdevumiem, kas radušies teledarbinieka izmantotā aprīkojuma un datu zuduma vai bojājuma gadījumā.

Teledarbinieks rūpējas par viņam piešķirto aprīkojumu un nevāc vai neizplata pretlikumīgus materiālus ar interneta starpniecību.

Strādāt (attālināti) no drošas un veselībai nekaitīgas darba vietas!

Padomāt pirms strādāt no jebkuras vietas!

Network and trading base
for the farmers and their support
industry in Latvia

farming
KNOW 2 GROW

Join us and know to grow!

Information and network channel for agriculture related business in Latvia!
Here you can reach out to your potential customers, suppliers, contractors and
colleagues, do trading, and get all necessary information for efficient farming in Latvia.

www.far
E-mail: info@far
GSM: 00371-27

TELE2
Business aicina

Look beyond the horizon!

BB
BIG BUSINESS DAY

27.
aprīlī

konference līderiem par nākotnes
izaicinājumiem un iespējām

Radisson Blu Hotel Latvija, Elizabetes ielā 55, Rīga
Tele2 korporatīvajiem klientiem 30% atlaide

www.bigbusinessday.com | <http://konferences.db.lv> | +371 67084538

**Strādāt (attālināti) no
drošas un veselībai
nekaitīgas darba
vietas!**

**Un domāt par atpūtu
BEZ darba!**

NOVECOJOŠI DARBINIEKI

VALSTS DARBA INSPEKCIJA

70% cilvēkiem pēc 55 gadu vecuma ir vismaz viena hroniska slimība*:

- sirds un asinsvadu slimības
- balsta un kustību sistēmas slimības
- psihiski traucējumi
- ļaundabīgie audzēji
- cukura diabēts
- hroniskas elpceļu slimības

+ liekais svars / aptaukošanās (vismaz 50%)

* Global strategy on occupational health for all: The way to health at work, 1994

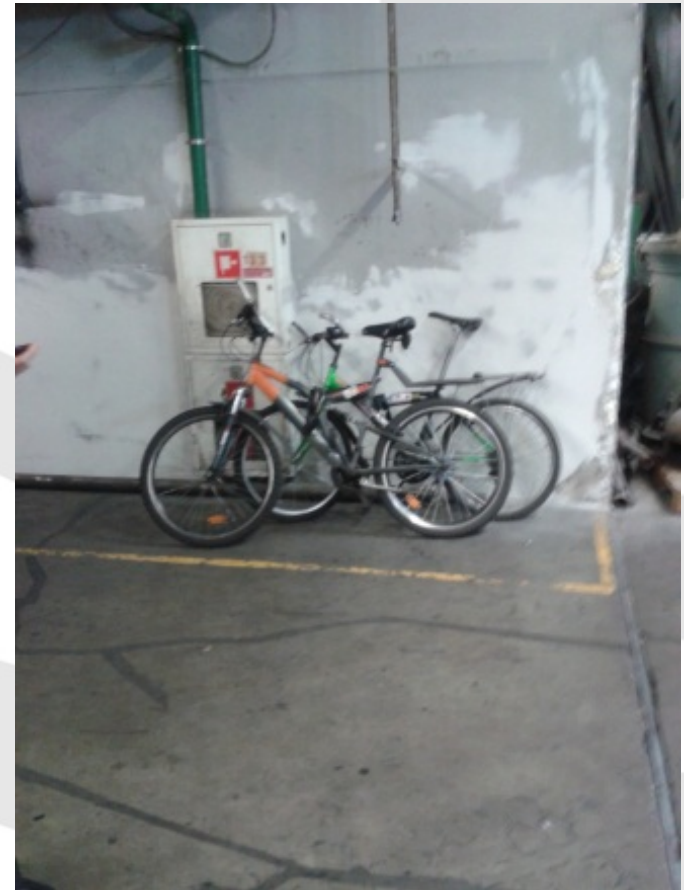
Pieaug, jo:

1. Nodarbināto vidējais vecums pieaug
2. Neveselīgs dzīvesveids (nepareizs uzturs, mazkustīgs dzīvesveids, stress u.c.)
3. Ēnu ekonomikas ietekme - uzņēmumos, kuros algas tiek maksātas aploksnē:
  - būtiski biežāk netiek ievērotas darba aizsardzības prasības - nodarbinātie strādā sliktākos apstākļos
  - nodarbinātie strādā garākas stundas
  - nodarbinātie strādā telpās, kur kāds cits smēķē
  - nodarbinātie neatpūšas
  - nodarbinātie slimi iet uz darbu
  - nodarbinātie cieš nelaimes gadījumos

- Elastīgs darba laiks
- Nepilns darba laiks
- Veselības veicināšana darba vietā
- Papildus veselības pārbaudes

Veselīgu dzīvesveidu veicinoši pasākumi

JAUTĀ: info@vdi.gov.lv

ZIŅO: nekvalitativs@vdi.gov.lv
nelegals@vdi.gov.lv

SEKO: [@darbaizsardziba](https://twitter.com/darbaizsardziba)
[@darbainspekcija](https://twitter.com/darbainspekcija)

SKATIES: <http://www.youtube.com/user/LMVDI#p/u>

IEPAZĪSTIES:

http://www.slideshare.net/Valsts_darba_inspekcija

**Paldies
par
uzmanību!**